

TJÄNSTESKRIVELSE

Tyresö kommun
Utvecklingsförvaltningen
Eva Svensson, rektor Tyresö Gymnasium
Tel: 08-5782 99 35

2008-09-14

1 (10)

Diarienummer 2008 GAN 042

Gymnasie- och
arbetsmarknadsnämnden

Ansökan om att starta Hantverksprogrammet, inriktning frisör vid Tyresö Gymnasium

Förslag till beslut

1. Ett nytt program, Hantverksprogrammet, inriktning frisör, startas hösten 2009 vid Tyresö Gymnasium.
2. En lokal på Tyresö Gymnasium utrustas så att undervisningen kan bedrivas (se kalkyl).
3. En lärare anställs under 4 månader på ca 25 % under våren 2009 för att förbereda kurser och arbeta upp kontakter med praktikplatser (se kalkyl).

Utvecklingsförvaltningen

Britt-Marie Lundberg-Björk
Förvaltningschef

Eva Svensson
Rektor, Tyresö Gymnasium

Sammanfattning

Tyresö Gymnasium har många yrkesinriktade utbildningar som lockar pojkar. För flickornas del saknas populära yrkesutbildningar. Frisörutbildningen är ett program som är populärt främst hos flickor, men också hos en del pojkar. Förvaltningen föreslår att

Hantverksprogrammet, inriktning frisör startas hösten 2009 så att elever kan studera till frisör på hemmaplan.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Tyresö Gymnasium har flera populära utbildningar som lockar pojkar: Fordonsprogrammet, Byggprogrammet och Elprogrammet. Dessa program har kö när terminen startar på hösten. Tyresö Gymnasium har inget program som lockar flickor på samma sätt. Många flickor som vill gå ett yrkesförberedande program studerar på Handelsprogrammet eller Medieprogrammet. Vid en enkät som gjordes i en av klasserna i åk 1 på Handelsprogrammet i denna höst framkom att ingen elev valt programmet på grund av innehållet i programmet. Eleverna hade valt programmet för att det var nära till skolan. I tidigare års klasser på Medieprogrammet fanns det många flickor som i första hand velat gå Hantverksprogrammet inriktning frisör, men de hade inte kommit in.

Förutom gymnasieskolor finns det många privata frisörskolor i Stockholm där elever får betala mycket för att studera till frisör efter gymnasiet.

Ledningsgruppen vid Tyresö Gymnasium, de lärare som tillfrågats och studie- och yrkesvägledarna vid Tyresö Gymnasium är positiva till en frisörutbildning vid Tyresö Gymnasium. De ser att det finns ett behov av en utbildning som är ett positivt val speciellt för flickor

Utbildningens innehåll

Hantverksprogrammet är ett nationellt program. Inriktningen mot frisör är en lokal inriktning på alla skolor. Programmet består av kärnämneskurser, karaktärsämneskurser, projektarbete och individuellt val. Den arbetsförlagda utbildningen (APU) uppgår till 15 veckor. En B och Ma B är garanterat valbara inom det individuella valet.

De kurser som ingår i programmet överrensstämmer med de flesta andra skolor. Vi har endast med nationella kurser (inga lokala) i enlighet med Skolverkets rapport om Tyresö Gymnasium efter genomförd inspektion hösten 2007.

Nationella program mål finns, se bilaga 1. Timplan bilaga 2.

Vad händer efter gymnasiet?

Dagens ungdomar är mycket intresserade av mode och håret är då en viktig faktor. Hantverksprogrammet, inriktning frisör är en utbildning som förbereder eleven för anställning eller eget företagande efter studierna. Utbildningen innehåller både teori- och praktik (15 veckors arbetsförlagd utbildning på ett företag) samt ger en grund att stå på i yrkeslivet. Många frisörer vidareutbildar sig för att även jobba med make-up, styling och nagelteknik.

Elever som gått denna utbildning kan också gå vidare till högre studier. Utbildningen ger grundläggande högskolebehörighet. Eleverna garanteras även att läsa Matematik B och Engelska B inom det individuella valet för att underlätta för högre studier efter gymnasiet.

Verksamhet i andra kommuner

Hantverksprogrammet, inriktning frisör finns på 11 andra skolor. Se nedan:

- Ekenbergsgymnasiet, Södertälje
- Enskede Gårds gymnasium
- Gustavsbergs gymnasium
- HTS-gymnasiet i Järfälla
- Nacka Gymnasium
- Röllingby Gymnasium
- S:t Botvids Gymnasium
- S:t Eriks Gymnasium
- S:t Martins Gymnasium, Sundbyberg
- Sjödalsgymnasiet, Huddinge
- Värmdö Tekniska Gymnasieskola

Enligt Gymnasieintagningen www.gymnasieintagning.se (slutgiltig intagning 2008) är alla klasser på dessa gymnasier fyllda. Flera skolor har elever på reservlistan som väntar på att få komma in. Betygsgränserna för att komma in är relativt höga, några ex:

- Enskede gårds gymnasium: lägst intagna 170 poäng, median 190 poäng
- Nacka Gymnasium: lägst intagna 215 poäng, median 220 (antal intagna: 17, reverter: 56 st)

För Tyresöelever är det Nacka Gymnasium som ligger närmast. Kommunikationerna till Nacka är inte de bästa. Det tar en stund att åka till Nacka från Tyresö. Intagningspoängen är också höga för att komma in på utbildningen på Nacka.

Placering i skolan

Ledningsgruppen på Tyresö Gymnasium har diskuterat var någonstans i skolan frisörutbildningen ska placeras. Bäst är att använda en lokal som redan har avlopp. De lokaler som kan passa är då L-korridoren plan 2, där BF finns nu eller B31. I dessa lokaler finns avlopp. Att välja en lokal utan avlopp fördyrar iordningsställandet av en lokal.

Ekonomisk kalkyl

Vi har undersökt vad det kan kosta att iordningsställa en loka samt ar beta upp ett nytt program. För att ta reda på kostnaden har vi kontaktat en gymnasieskola ute i landet som startade upp frisörprogrammet för ett år sedan. Man bör dock ta i betänkande att kostnaderna eventuellt kan vara högre i en storstadsregion.

En av våra studie- och yrkesvägledare har kontakt med en frisör som är utbildad lärare som varit med och startat upp frisörprogrammet på en annan skola. Denna person kan tillfrågas vid behov.

Iordningställande av lokal, VVS, inredning mm	Ca 600 000
Lön lärare som startar upp inkl PA-kostnader	Ca 50 000
Summa	Ca 650 000

Bilaga 1 – Program mål – källa Skolverket

HV - Hantverksprogrammet

3 år

HEM

KURSER | SKOLOR | SKRIV UT

Programmet är inriktat mot olika hantverksyrken. Inom många hantverk får man utnyttja sin kreativitet och skapa med händerna. Under utbildningens första år får man en orientering om flera hantverksyrken. Man får även lära sig om olika slags material samt hur man använder och sköter verktyg.

Många hantverkare arbetar i egna småföretag. Därför får man även lära dig hur man sköter ett mindre företag när det gäller ekonomi, marknadsföring och kundrelationer.

En del verktyg och tekniker, till exempel sågen eller konsten att väva, uppfanns för flera hundra år sedan och de används än idag. Samtidigt som det är viktigt att lära sig de gamla arbetsätten, är det viktigt att hantverket fortsätter att utvecklas och förnyas.

Programmet blandar teoretiska kunskaper med praktiska. Under sammanlagt 15 veckor får man utbildning ute på en arbetsplats.

På hantverksprogrammet får man grundläggande kunskaper för att arbeta inom ett eller ett par av hantverkets olika yrkesområden. Totalt finns det cirka 300 olika hantverksyrken. Efter gymnasiet kan man exempelvis bli florist, frisör, guldsmed, keramiker, låssmed, skomakare, skräddare eller urmakare. Många av dessa yrken kräver att man går vidare som lärling efter att man har avslutat sin utbildning på gymnasiet. Att vara lärling innebär att man fortsätter att utbilda sig inom ditt yrkesområde på en arbetsplats. Lärlingstiden varierar beroende vilket yrke man valt men vanligen ligger den mellan 1 - 4 år.

Efter hantverksprogrammet kan man även läsa vidare på universitetet eller högskola, men en del utbildningar kräver att man läst vissa gymnasiekurser.

Skolorna har egna inriktningar. Exempel på inriktningar är: design, florist, formgivning, frisör, skrädderi och snickeri.

Programmål

Syfte

Hantverksprogrammet syftar till att ge grundläggande kunskaper för arbete inom olika hantverksområden för produktion, reparation och service samt till att utveckla insikter i företagandets villkor. Programmet syftar även till att ge en grund för ett fortsatt lärande i arbetslivet och för vidare studier.

Programmets karaktär och uppbyggnad

Hantverksprogrammets kärna är den specifika hantverkskultur som är viktig att upprätthålla och vidareutveckla. Hantverket och dess småskalighet är en viktig del av det svenska samhället och de produkter som framställs skapar även arbete inom industrin. Hantverkaren har ett ansvar för att förvalta ett kulturarv och ett bevarande av traditioner och kunnande. Samtidigt ligger hantverkets livskraft och styrka i förmågan till förändring och förnyelse. Utveckling och framtidsperspektiv går hand i hand med tradition och historia. Inom samtliga yrken och branscher är personlig prägel, småskalighet, förfinad teknik och design nära kopplade till produktens slutliga marknadsföring och försäljning.

Utbildningen präglas av erfarenhetsbaserat praktiskt lärande och förbereder för fortsatt utveckling inom ett stort antal hantverksyrken. Utbildning för speciella yrkesområden som natur- och kulturkonservering kan också ske i programmet. I utbildningen betonas bland annat hantverksteknik, design, matematik och datortillämpningar för förståelse av såväl materials egenskaper som tillverkningsmetoder och processer. Kontakterna med andra länder och utbytet över gränserna innebär att det krävs kännedom om internationella föreskrifter och överenskommelser. Kommunikation, språk och informationsteknik samt förståelse för andra kulturella mönster är viktiga inslag i utbildningen.

De verksamheter som utbildningen förbereder för får alltmer karaktären av problemlösning, snarare än av isolerat manuellt arbete. Detta innebär att individer med olika kompetenser och funktioner på en arbetsplats måste samarbeta, ofta tillsammans med kunden. Initiativförmåga, problemlösningsförmåga samt förmåga att marknadsföra idéer och produkter

är viktiga inslag i utbildningen.

Hänsyn till miljön är en integrerad del av utbildningen både när det gäller hantering av olika material, generellt kretsloppstänkande samt fysisk och psykosocial arbetsmiljö och när det gäller förutsättningarna för en ekologiskt hållbar utveckling.

För att öka kunnandet i det specifika yrke, som programmet skall förbereda för, är en omfattande och väl genomförd arbetsplatsförlagd utbildning en viktig del.

Samverkan mellan kärnämnen och utbildningens karaktärsämnen ger tillsammans en helhet i utbildningen. De generellt formulerade kurserna inom programmet är utarbetade på ett sådant sätt att de kan användas för alla hantverksyrken och inriktas mot ett speciellt yrkesområde.

Hantverksprogrammet har inga nationella inriktningar.

Skolans ansvar

Skolan skall ansvara för att eleverna vid fullföljd utbildning:

- kan överföra en idé till en färdig produkt med hänsyn till beställarens krav på funktion, design, ekonomi och kvalitet,
- har utvecklat hantverksskicklighet och estetiskt sinnelag så att dessa stöder varandra i skaparprocessen,
- har kännedom om grundläggande teorier som är av betydelse för hantverksarbetet,
- har kännedom om hantverkstraditioner och kan sätta in dem i ett kultur- och stilhistoriskt sammanhang,
- har ett serviceinriktat förhållningssätt och utför arbetet med kvalitet och ansvarskänsla,
- har förmåga att diskutera och ta ställning till etiska frågor och förhållningssätt som rör yrkesutövningen,
- kan kommunicera på svenska och engelska med sikte på behovet i yrket, samhällslivet och vidare studier,
- kan använda informations- och kommunikationsteknik inom verksamhetsområdet,
- har kunskaper om faktorer som påverkar hälsa och säkerhet och har kännedom om hur arbetsmiljöfrågor hanteras inom berörda verksamheter samt kan verka för en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö,
- har insikt om hur kretsloppstänkande kan tillämpas samt hur resurs- och

- energihushållning kan användas inom de verksamheter som utbildningen berör, har kännedom om de bestämmelser och internationella överenskommelser som gäller för området.

Bilaga 2: timplan Tyresö Gymnasium

Hantverksprogrammet - inriktning frisör

KÄRNÄMNESKURSER	KOD	POÄNG
Engelska A	EN1201	100
Estetisk verksamhet	ESV1201	50
Idrott och hälsa A	IDH1201	100
Matematik A	MA1201	100
Naturkunskap A	NK1201	50
Religion A	RE1201	50
Samhällskunskap A	SH1201	100
Svenska A / Svenska som andraspråk A	SV1201/SVA1201	100
Svenska B / Svenska som andraspråk B	SV1202/SVA1202	100
 KARAKTÄRSÄMNESKURSER		
Arbetsmiljö och säkerhet	ARL1201	50
Bild och form, grundkurs	BF1202	50
Datorkunskap	DAA1201	50
Försäljning och service	HNDL1203	50
Hantverksteknik A	HNT1201	200
Hantverksteknik B	HNT1202	200
Hantverksorientering	HVK1201	50
Kultur- och stilhistoria	HVK1202	50
 SKOLANS VAL		
Hantverksteknik C	HNT1203	200
Hantverksteknik D	HNT1204	200
Hantverksteknik E	HNT1205	100
Hantverksteknik F	HNT1206	100
Småföretagande A	FE1207	50
 PROJEKTARBETE	 PA1201	 100

10 (10)

INDIVIDUELLT VAL

300

SUMMA TOTALT

2500

Garanterat valbara kurser / läses inom det individuella valet:

Matematik B
Engelska B

APU

15 veckor